Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:2(1), February: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd February 2022
Publication Date:10th March 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

జాతీయ విద్యా విధానం 2020: మాతృభాష ప్రాధాన్యత

డా.జె.నీరజ,

అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్,

గవర్నమెంట్ సిటీ కాలేజీ,

హైదరాబాద్

వ్యాస సంగ్రహణం

బహుభాషా సమాజాలలో సమానమైన, నాణ్యమైన విద్యను అందించడానికి మాతృభాషలో విద్యాబోధన అనేది అత్యంత ప్రాథమికమైన అవసరం. దీనివల్ల ఎన్నో ప్రయోజనాలు ఉన్నాయని నిరూపితమైనప్పటికీ, అనేక విద్యావ్యవస్థలు మాతృభాషా బోధనను పక్కనపెడుతూ విద్యార్థుల హక్కులను కాలరాస్తున్నాయి. పిల్లలకు అనుకూలమైన అభ్యాస వాతావరణాన్ని కల్పించడంలో, వారి హక్కులను రక్షించడంలో మాతృభాషా విద్యావిధానం ఎంత కీలకమో ఈ వ్యాసం వివరిస్తుంది. భాషా హక్కులు, పరస్పర ఆధారిత సిద్ధాంతం, విద్యా ప్రణాళికల ఆధారంగా విద్యా విధానంలో మాతృభాషకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని బలంగా నమ్ముతూ అందుకు తగిన సూచనలు చేస్తుంది.

పిల్లలు తమ సొంత భాషలో నేర్చుకోవడం వల్ల వారి విద్యా నైపుణ్యాలు మెరుగుపడటమే కాకుండా, సాంస్కృతిక గుర్తింపు, మానసిక, సామాజిక-భావోద్వేగ వికాసం కూడా సాధ్యమవుతుంది. అలాగే ఇది పిల్లల భాషా హక్కులను కాపాడటానికి, సమాజంలో ఐక్యతను పెంపొందించడానికి, సాంస్కృతిక వైవిధ్యాన్ని కాపాడటానికి ఎంతో అవసరం. అందువల్ల, విద్యావ్యవస్థల్లో మాతృభాషా బోధనను మరింత బలోపేతం చేయాల్సిన అత్యవసర పరిస్థితిని జాతీయ విద్యావిధానం 2020 గుర్తించింది. ఈ విధానాన్ని ఖచ్చితంగా అమలు చేయడం ద్వారా మాత్రమే విద్యార్థులందరికీ సమానమైన అవకాశాలు లభిస్తాయని, వారు తమ పూర్తి సామర్థ్యాన్ని చాటుకుని అభివృద్ధి చెందగలరు.

లక్ష్యాలు

మాతృభాషా బోధన ప్రాధాన్యతను విశ్లేషించడం, జాతీయ విద్యా విధానం 2020 భాషా విధానాన్ని అంచనా వేయడం, మానసిక, విద్యా వికాస ప్రభావాలను గుర్తించడం, సాంస్కృతిక గుర్తింపు, పరిరక్షణను పరిశీలించడం

పరిచయం

ఐక్యరాజ్యసమితి నిర్దేశించిన సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలలో నాలుగవ లక్ష్యం (SDG 4 - అందరికీ సమానమైన, నాణ్యమైన విద్య) నాణ్యమైన విద్యను మాతృభాషలో అందించడం అనేది పిల్లల ప్రాథమిక హక్కు అని, సాధించడానికి ఇది అత్యంత కీలకమని అంతర్జాతీయ పరిశోధనలు , యునెస్కో నివేదికలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. మాతృభాషలో విద్యాబోధన వల్ల పిల్లల్లో ఆలోచనా సామర్థ్యం మెరుగుపడటమే కాకుండా, భవిష్యత్తులో వారు విద్యాపరంగా ఉన్నత విజయాలు సాధించడానికి పునాది పడుతుంది. విద్యార్థులు తమకు బాగా తెలిసిన భాషలోనే పాఠాలను సులభంగా అర్థం చేసుకోగలరని పరిశోధనలు

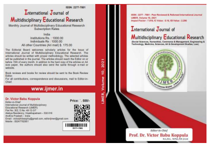
Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:2(1), February: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd February 2022
Publication Date:10th March 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

నిరూపించాయి. కేవలం విద్యా నైపుణ్యాలే కాకుండా, మాతృభాషా బోధన వల్ల సమాజంలో ఐక్యత పెరుగుతుంది, అంతరించిపోతున్న స్థానిక, మైనారిటీ భాషలు సంరక్షించబడతాయి. పిల్లల్లో తమ సంస్కృతి పట్ల గౌరవం, ఆత్మవిశ్వాసం పెంపొందుతాయి.

చారిత్రకంగా చూస్తే, పూర్వపు వలసపాలన విధానాలు స్థానిక భాషలను పక్కనపెట్టి, విద్యావ్యవస్థల ద్వారా సాంస్కృతిక అణచివేతకు పాల్పడ్డాయి. నేటికీ అనేక విద్యా విధానాలు మాతృభాషను నిర్లక్ష్యం చేయడం వల్ల అక్షరాస్యత రేటు పడిపోవడమే కాకుండా, విద్యార్థుల మధ్య అసమానతలు పెరుగుతున్నాయి. ఒకే భాషలో బోధించే సంప్రదాయ పద్ధతుల కంటే, పిల్లల భాషా నైపుణ్యాలను గుర్తిస్తూ సాగే ద్విభాషా లేదా బహుభాషా బోధనా పద్ధతులు ఎంతో ప్రభావవంతమైనవని, ఇవి ఒక భాష నుండి మరో భాషకు జ్ఞానాన్ని బదిలీ చేయడంలో తోడ్పడతాయని పరిశోధకుడు జిమ్ కమ్మిన్స్ వంటి నిపుణులు పేర్కొన్నారు. మాతృభాషలో విద్యాబోధన అనేది కేవలం ఒక విద్యా విధానం మాత్రమే కాదు; అది మానవ హక్కుల పరిరక్షణకు, సమాజ వికాసానికి, వలసపాలన నాటి అసమానతల నిర్మూలనకు, సామాజిక న్యాయానికి ఒక ముఖ్యమైన సాధనం.

సెప్టెంబర్ 2020లో '21వ శతాబ్దంలో పాఠశాల విద్య' అన్న అంశంపై రెండు రోజుల పాటు వీడియోకాన్ఫరెన్స్ ద్వారా జరిగిన జాతీయ సమ్మేళనంలో పాల్గొన్న ఉపాధ్యాయులను ఉద్దేశించి మాట్లాడిన ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ 'మాతృభాషలో విద్యాబోధన చిన్నారుల మానసిక వికాసంలో కీలకపాత్ర వహిస్తుంద'ని స్పష్టం చేశారు. ముఖ్యంగా ప్రాథమిక విద్య ఇంటి/స్థానిక భాషలోనే కొనసాగాలన్నారు. అభివృద్ధి చెందిన దేశాల అనుభవాలు ఇదే విషయాన్ని విశదీకరిస్తున్నాయని వివరించారు. 2018లో అంతర్జాతీయ విద్యార్థుల మదింపు కార్యక్రమం (పీసా)లో టాప్ ర్యాంకుల్లో ఉన్న ఎస్టోనియా, ఐర్లాండ్, ఫిన్లాండ్, జపాన్, దక్షిణ కొరియా, పోలండ్ దేశాలు తమ పిల్లలకు మాతృభాషలోనే ప్రాథమిక విద్యాబోధన చేస్తున్నాయని తెలిపారు మోదీ.

మాతృభాషలో బోధన మానసిక ఎదుగుదల

మాతృభాష అనేది పిల్లల మానసిక వికాసానికి ఒక బలమైన పునాదిలా ఉపయోగపడుతుంది. దీని ద్వారానే వారు సమాచారాన్ని అర్థం చేసుకోగలరు, తమ ఆలోచనలను వ్యక్తపరచగలరు. చుట్టూ ఉన్న సమాజంతో సమర్థవంతంగా మమేకం కాగలుగుతారు. సొంత భాషలో నేర్చుకోవడం వల్ల పిల్లలకు వారి సాంస్కృతిక వారసత్వంపై లోతైన అవగాహన ఏర్పడటమే కాకుండా, వారి ప్రాపంచిక దృక్పథం విస్తృతమవుతూ బలోపేతమవుతుంది. ఈ భాషా పునాది సాంస్కృతిక గుర్తింపును కాపాడటంతో పాటు, అక్షరాస్యతను వేగంగా పెంపొందించడానికి, పాఠశాలలో అత్యుత్తమ ప్రతిభ కనబరచడానికి ఒక శక్తివంతమైన సాధనంగా పనిచేస్తుంది. అంతేకాకుండా, భవిష్యత్తులో ఇతర భాషలను, సరికొత్త విషయాలను సులభంగా నేర్చుకోవడానికి మాతృభాష ఒక వారధిలా తోడ్పడుతుంది.

సాంస్కృతిక ప్రాధాన్యతతో పాటు, మాతృభాష అనేది వ్యక్తిగత, సామాజిక గుర్తింపునకు చిహ్నంగా, సామాజిక ఐక్యతకు ప్రధాన సాధనంగా నిలుస్తుంది. ఇది తరతరాలుగా వస్తున్న స్వదేశీ జ్ఞానాన్ని, సాంప్రదాయ పద్ధతులను సజీవంగా ఉంచుతుంది. సమాజంలో భాషాపరంగా, విద్యాపరంగా వెనుకబడిన వర్గాల సాధికారతకు ఇది ఎంతో దోహదపడుతుంది. భాషకు, గుర్తింపునకు మధ్య ఉన్న విడదీయరాని సంబంధం వల్ల వ్యక్తిగత ఆత్మవిశ్వాసం, సామాజిక బంధాలు మరింత బలపడతాయి. ప్రస్తుత కాలంలో మాతృభాషలో విద్యా హక్కు అనేది కేవలం విద్యా విధానానికి మాత్రమే పరిమితం కాకుండా,

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:2(1), February: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd February 2022
Publication Date:10th March 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

గౌరవం, సామాజిక సమగ్రతతో ముడిపడి ఉన్న ఒక ప్రాథమిక మానవ హక్కుగా గుర్తించబడుతోంది. సామాజిక న్యాయాన్ని, సమగ్ర అభివృద్ధిని సాధించాలంటే ఈ భాషా హక్కులను రక్షించడం ఎంతో అవసరం.

సాంస్కృతిక గుర్తింపు

భాష అనేది కేవలం ఒక సంభాషణా మాధ్యమం మాత్రమే కాదు; అది తరతరాలుగా అందించబడుతున్న సాంస్కృతిక జ్ఞానానికి, విలువలకి , సంప్రదాయాలకి ఒక నిధి లాంటిది. అనేక సమాజాలలో, మాతృభాష వారి సాంస్కృతిక గుర్తింపును, వారసత్వాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ.. వారిలో ఒక విధమైన గర్వాన్ని, ఆత్మీయతను , తరాల మధ్య అనుసంధానాన్ని పెంపొందిస్తుంది. భారతదేశం లాంటి బహుభాషా, బహుసంస్కృతులు గల సమాజాలలో భాషా పరమైన, సాంస్కృతిక పరమైన వైవిధ్యాన్ని కాపాడటంలో , పెంపొందించడంలో మాతృభాషా ఆధారిత విద్యా విధానం కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది. స్థానిక భాషల ప్రాధాన్యతను గుర్తిస్తూ, వాటిని విద్యా ప్రణాళికలో చేర్చడం ద్వారా, విధానకర్తలు భాషా వారసత్వాన్ని రక్షించవచ్చు , అంతరించిపోతున్న భాషలను కాపాడవచ్చు.

అంతేకాకుండా, మాతృభాషలో బోధన వల్ల విద్యార్థులు తమ సాంస్కృతిక మూలాలను, సంప్రదాయాలను , చరిత్రను వారి దైనందిన జీవిత అనుభవాలకు సరిపోయే భాషలో నేర్చుకునే అవకాశం లభిస్తుంది. ఇది వారిలో సాంస్కృతిక నిరంతరాయతను, ఆత్మీయతను పెంపొందిస్తుంది; అలాగే విస్తృత సమాజంలో తమ భాషా, సాంస్కృతిక గుర్తింపును సగర్వంగా స్వీకరించి, చాటుకునేలా విద్యార్థులకు శక్తినిస్తుంది. ఇంకా, మాతృభాషా ఆధారిత విద్యా విధానం వివిధ భాషా, సాంస్కృతిక వర్గాల మధ్య సామాజిక ఐక్యతకు , పరస్పర అవగాహనకు దోహదపడుతుంది. భాషా వైవిధ్యం పట్ల గౌరవాన్ని పెంచడం , అంతర్-సాంస్కృతిక సంభాషణలను ప్రోత్సహించడం ద్వారా, ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థుల భాషా నేపథ్యంతో సంబంధం లేకుండా, అందరి సహకారాన్ని గౌరవించే ఒక సమగ్ర అభ్యసన వాతావరణాన్ని సృష్టించగలరు.

సామాజిక-సాంస్కృతిక సిద్ధాంతం, మానసిక విజ్ఞాన శాస్త్రం, సాంస్కృతిక గుర్తింపు సిద్ధాంతం వంటి సైద్ధాంతిక చట్రాలు మాతృభాషా ఆధారిత విద్యా విధాన ప్రాధాన్యతను, ప్రయోజనాలను అర్థం చేసుకోవడానికి ఒక బలమైన పునాదిని అందిస్తాయి. భాష, ఆలోచనా సరళి, సంస్కృతుల మధ్య ఉన్న విడదీయరాని సంబంధాన్ని గుర్తించడం ద్వారా, విద్యావేత్తలు, విధానకర్తలు విద్యార్థుల భాషా వైవిధ్యాన్ని గౌరవించే, వారి మానసిక వికాసానికి తోడ్పడే, రాబోయే తరాల కోసం వారి సాంస్కృతిక గుర్తింపును కాపాడే విద్యా విధానాలను రూపొందించవచ్చు.

జాతీయ విద్యా విధానం భాషా విధానం: NEP 2020

జాతీయ విద్యా విధానం 2020 భాషా విధానంలో ఒక విప్లవాత్మక మార్పును తీసుకువచ్చింది. పాఠశాల విద్య ప్రారంభ సంవత్సరాల్లో మాతృభాష లేదా ప్రాంతీయ భాషను బోధనా మాధ్యమంగా ఉపయోగించడంలోని ప్రాధాన్యతపై దృష్టి పెట్టింది. ఈ విధానపరమైన ఆదేశం మాతృభాషలో నేర్చుకోవడం వల్ల కలిగే మానసిక, భాషాపరమైన, సామాజిక-సాంస్కృతిక ప్రయోజనాలను గుర్తించిన పరిశోధనల ఆధారంగా రూపొందించబడింది. జాతీయ విద్యా విధానం 2020 కింద భాషా విధానం, విద్యార్థుల భాషా నేపథ్యంతో సంబంధం లేకుండా అందరికీ నాణ్యమైన విద్య సమానంగా అందేలా చూస్తూనే, బహుభాషాత్వాన్ని, భాషా వైవిధ్యాన్ని ప్రోత్సహించడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. మాతృభాషలో ప్రాథమిక విద్య అనేది

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:2(1), February: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd February 2022
Publication Date:10th March 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

అక్షరాస్యతకు బలమైన పునాదిని అందిస్తుందని, ఇతర అదనపు భాషలను సులభంగా నేర్చుకోవడానికి తోడ్పడుతుందని, విద్యార్థులలో ఆత్మగౌరవాన్ని, గుర్తింపును పెంపొందిస్తుందని జాతీయ విద్యా విధానం గుర్తిస్తుంది.

అంతేకాకుండా, జాతీయ విద్యా విధానం 2020 భాషా విద్యలో సరళతకు, ఎంపికకు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది, దీనివల్ల విద్యార్థులు విద్యావ్యవస్థలో పై తరగతులకు వెళ్లే కొద్దీ క్రమంగా ఇతర భాషల్లోకి మారడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విధానం భారతీయ సమాజంలోని భాషా వైవిధ్యాన్ని అంగీకరిస్తూ, విభిన్న భాషా ప్రాధాన్యతలను, ఆకాంక్షలను గౌరవించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఇంకా, జాతీయ విద్యా విధానం 2020 కేవలం భాషను నేర్పించడానికే పరిమితం కాకుండా, భాషా సుసంపన్నత, అక్షరాస్యత పెంపుదల , సామాజిక-సాంస్కృతిక సమగ్రతను కలుపుకొని సమగ్ర భాషా అభివృద్ధి కార్యక్రమాల ఆవశ్యకతను నొక్కి చెబుతుంది. ఇంటర్ డిసిప్లినరీ అభ్యాసాన్ని, సమగ్ర వికాసాన్ని పెంపొందించడానికి భాషా అభ్యాసాన్ని ఇతర సబ్జెక్టులతో అనుసంధానించాలని కూడా ఇది పిలుపునిస్తుంది. మొత్తంగా, జాతీయ విద్యా విధానం 2020 లో వివరించిన భాషా విధానం, ఈ విద్యా విధాన విస్తృత లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా భాషా వైవిధ్యం, సమగ్రత , విద్యా సమానత్వాన్ని పెంపొందించడానికి కట్టుబడి ఉంది.

మాతృభాషకు సంబంధించిన లక్ష్యాలు

జాతీయ విద్యా విధానం 2020 మాతృభాషా ఆధారిత విద్యా విధానానికి సంబంధించి పలు లక్ష్యాలను స్పష్టం చేసింది, ఇవి ఈ విధానం ప్రధాన ఉద్దేశాలలో:

- **బహుభాషత్వ ప్రచారం** జాతీయ విద్యా విధానం 2020 భాషా వైవిధ్యాన్ని కాపాడటానికి, భిన్న సంస్కృతుల అవగాహనను పెంపొందించడానికి ఒక సాధనంగా బహుభాషత్వాన్ని ప్రోత్సహించాలని ప్రతిపాదించింది. ప్రపంచీకరణ చెందిన నేటి ప్రపంచంలో బహుభాషా నైపుణ్యం విలువను ఇది గుర్తిస్తుంది, సమర్థవంతమైన సమాచార మార్పిడి, సహకారం కోసం అవసరమైన భాషా నైపుణ్యాలను విద్యార్థులకు అందించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.
- **మానసిక వికాసం:** విమర్శనాత్మక ఆలోచన, సమస్యల పరిష్కారం, సృజనాత్మకతతో కూడిన మానసిక వికాసాన్ని పెంపొందించడంలో మాతృభాషా బోధన పాత్రను జాతీయ విద్యా విధానం 2020 నొక్కి చెబుతుంది. మాతృభాషలో నేర్చుకోవడం వల్ల సబ్జెక్టులపై అవగాహన, జ్ఞాపకశక్తి పెరుగుతాయని, ఇది మెరుగైన విద్యా ప్రతిభకు, ఉన్నత స్థాయి ఆలోచనా నైపుణ్యాలకు దారితీస్తుందని ఇది విశ్వసిస్తుంది.
- **సాంస్కృతిక పరిరక్షణ:** జాతీయ విద్యా విధానం 2020 సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని కాపాడటంలో, విద్యార్థులలో సాంస్కృతిక గుర్తింపును పెంపొందించడంలో మాతృభాషా విద్యా విధానం ప్రాధాన్యతను గురించి కూడా చెబుతుంది. భాష అనేది సంస్కృతితో విడదీయరాని విధంగా ముడిపడి ఉందని, సాంస్కృతిక జ్ఞానాన్ని, విలువలను, సంప్రదాయాలను ఒక తరం నుండి మరొక తరానికి అందించడంలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తుందని ఇది గుర్తిస్తుంది.
- **సమానత్వం , సమగ్రత:** జాతీయ విద్యా విధానం 2020 విద్యలో సమానత్వానికి, సమగ్రతకు అత్యంత ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ఇది విద్యార్థులందరికీ, ముఖ్యంగా సమాజంలో వెనుకబడిన, బలహీన వర్గాల పిల్లలకు వారి మాతృభాషలోనే నాణ్యమైన విద్యను అందించాలని వాదిస్తుంది. ప్రతి బిడ్డకు భాషా, సాంస్కృతిక గుర్తింపును

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR :7.816(2022); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer Reviewed and Refereed Journal: VOLUME:11, ISSUE:2(1), February: 2022
Online Copy of Article Publication Available (2022 Issues): www.ijmer.in
Digital Certificate of Publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%20of%20Publication-IJMER.pdf
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: 2nd February 2022
Publication Date:10th March 2022
Publisher: Sucharitha Publication, India

గౌరవించే విద్యా అవకాశాలను కల్పించడం ద్వారా, భాషాపరమైన వ్యత్యాసాలను/విభజనను తొలగించడానికి ఇది ప్రయత్నిస్తుంది. జాతీయ విద్యా విధానం 2020 ఆశయాలకు అనుగుణంగా, మాతృభాషా ఆధారిత విద్యా విధానానికి ప్రాధాన్యతనిచ్చే భాషా విధానాలను, విద్యాపద్ధతులను రూపొందించడానికి, అలాగే అమలు చేయడానికి ఈ లక్ష్యాలు సూత్రాలు, విధానకర్తలకు, విద్యావేత్తలకు, ఇతర భాగస్వామ్య పక్షాలకు ఒక దిశానిర్దేశక చట్రంగా పనిచేస్తాయి.

బహుభాషా సమాజాలలో సమానమైన, నాణ్యమైన విద్యాబోధనకు మాతృభాష అత్యంత ప్రాథమికమైన పునాది అని స్పష్టమవుతోంది. పిల్లలు తమ సొంత భాషలో పాఠాలను నేర్చుకోవడం వల్ల వారి విద్యా నైపుణ్యాలు మెరుగుపడటమే కాకుండా, సృజనాత్మకత, విమర్శనాత్మక ఆలోచనా విధానం అద్భుతంగా వికసిస్తాయి. కేవలం విద్యా వికాసానికే పరిమితం కాకుండా, ఇది విద్యార్థులలో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని నింపి వారి మానసిక, సామాజిక-భావోద్వేగ ఎదుగుదలకు ఎంతగానో తోడ్పడుతుంది. చారిత్రక వలసపాలన నాటి అసమానతలను అధిగమించడానికి, అంతరించిపోతున్న స్థానిక, మైనారిటీ భాషలను సంరక్షించడానికి మాతృభాషా బోధన ఒక శక్తివంతమైన సాధనంగా పనిచేస్తుంది. అందువల్లనే, ఐక్యరాజ్యసమితి సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు (SDG 4) , యునెస్కో వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థలు మాతృభాషలో విద్యను ప్రతి బిడ్డ ప్రాథమిక మానవ హక్కుగా గుర్తించాయి. ఈ నేపథ్యంలో, విద్యార్థుల భాషా హక్కులను రక్షించడం, సమాజంలో ఐక్యతను పెంపొందించడం, సాంస్కృతిక వైవిధ్యాన్ని కాపాడటం ప్రతి విద్యావ్యవస్థ బాధ్యత కావలసి ఉంది.

భారతదేశం వంటి విభిన్న సంస్కృతులు గల దేశంలో భాషా వైవిధ్యాన్ని గౌరవిస్తూ, అందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించాల్సిన అత్యవసర పరిస్థితిని జాతీయ విద్యావిధానం 2020 చక్కగా గుర్తించింది. ఈ నూతన విధానం ప్రాథమిక విద్యలో మాతృభాష లేదా ప్రాంతీయ భాషా బోధనను తప్పనిసరి చేస్తూ విద్యావ్యవస్థలో ఒక విప్లవాత్మకమైన మార్పుకు శ్రీకారం చుట్టింది. బహుభాషత్వాన్ని ప్రోత్సహించడం, సామాజిక న్యాయాన్ని స్థాపించడం, సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని రాబోయే తరాలకు అందించడం వంటి ఉన్నతమైన లక్ష్యాలు ఇందులో ఇమిడి ఉన్నాయి. అయితే, ఈ విధానం కేవలం కాగితాలకే పరిమితం కాకుండా క్షేత్రస్థాయిలో ఖచ్చితంగా అమలు కావలసిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది. అప్పుడే సమాజంలో వెనుకబడిన, బలహీన వర్గాల పిల్లలకు కూడా నాణ్యమైన విద్య అందుబాటులోకి వచ్చి భాషాపరమైన వ్యత్యాసాలు పూర్తిగా తొలగిపోతాయి. విద్యావేత్తలు, విధానకర్తలు , సమాజం ఉమ్మడిగా కృషి చేసి మాతృభాషా బోధనను బలోపేతం చేసినప్పుడే ప్రతి విద్యార్థి తన పూర్తి సామర్థ్యాన్ని చాటుకుని దేశాభివృద్ధిలో భాగస్వామి కాగలడు.

1. జాతీయ విద్యా విధానం 2020
2. సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు
3. భాష -సమాజం- భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి - 2000